

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ „УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО, ФІНАНСОВОГО ТА
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

МІСЦЕВИЙ ОСЕРЕДОК ГО „ВСЕУКРАЇНСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ДПС УКРАЇНИ”
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**НОВАЦІЇ
БЮДЖЕТНОГО ТА ПОДАТКОВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА
2024 рік**

ЧАСТИНА I

Ужгород-2024р.

Автори:

– *Волощук Марта Гнатівна* – голова ради ТВ АППУ в Закарпатській області, голова ради місцевого осередку ГО „Всеукраїнська асоціація ветеранів ДПС України” Закарпатської області, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права ДВНЗ „УжНУ” .

– *Петріченко Олексій Олександрович* – начальник Головного управління ДПС у Закарпатській області.

– *Кілару Юлія Олександрівна* – заступник голови ТВ АППУ у Закарпатській області, голова ТВ ВПГО „САУ” в Закарпатській області.

– *Карабін Тетяна Олександрівна* – докторка юридичних наук професорка кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права ДВНЗ „УжНУ”.

НОВАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ТА ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Розділ I. Закон „Про Державний бюджет України на 2024 рік”

Верховна Рада України 9 листопада 2023 року прийняла Закон „Про Державний бюджет України на 2024 рік” № 3460-ІХ, яким затвердила із 01 січня 2024 року:

- прожитковий мінімум в розмірі 3028 грн. на 1 працездатну особу.

- мінімальну заробітну плату з 1 січня 2024 року в розмірі 7100 грн., а з 1 квітня 2024р. 8000 грн.

Відповідно в 2024 році зміняться розміри податків, в базі оподаткування яких є ці показники.

Кількість податків і зборів залишилася незмінною: **7 загальнодержавних податків та 4 місцевих податків і зборів.** Зберігся порядок нарахування та сплати військового збору.

Зміни в законодавстві в розрізі окремих податків

I. Податок на доходи фізичних осіб

Платники, об'єкти, база та ставка оподаткування податком на доходи фізичних осіб не змінилася. Однак, внаслідок прийняття Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік”, яким затверджено нові розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати, змінилися розміри податкових соціальних пільг та деякі інші показники, необхідні для оподаткування доходів фізичних осіб.

Вказані у таблиці показники залишаються незмінними протягом 2024 року.

№ з/п	Показник	Розмір
		Станом на 01.01.2024
1.	Прожитковий мінімум на одну працездатну особу	3208,00 грн.
2.	Мінімальна заробітна плата	7100,00 грн.
3.	Граничні розміри мінімальної заробітної плати, які дають право на застосування податкової соціальної пільги (3028:2)	4240,00 грн.
4.	Податкові соціальні пільги - 100% - 150% 200%	1514,00 грн. 2271,00 грн. 3208,00 грн
5.	Нецільова матеріальна допомога (без оподаткування)	4240,00 грн.
6.	Матеріальна допомога роботодавця на поховання	8480,00 грн.
7.	Вартість дарунків, які не оподатковуються	1775,00 грн.
8.	Плата за навчання фізичної особи роботодавця, яка не оподатковується (7100x3)	21300,00 грн.
9.	Доходи від продажу власної продукції тваринництва, які не оподатковуються (7100x50)	355000,00 грн.
10.	Доходи від продажу власної сільгосппродукції рослинництва, які неоподатковуються (7100x12)	85200,00 грн
11.	Добові на відрядження: - в Україні - за кордон	710,00 грн. 80,00 євро

Податкові соціальні пільги. Фізичні особи, які отримують доходи у вигляді заробітної плати мають право на податкові соціальні пільги, яких є три: звичайна (100%) та підвищені 150% та 200% від звичайної. Їх розміри в 2024 році приведені в таблиці.

Визначається звичайна (100%) пільга в розмірі 50% від прожиткового мінімуму на 1 січня податкового року (3028x50=1514). Право на таку пільгу або зменшення бази

оподаткування на неї мають особи, в яких нарахована заробітна плата за місяць не перевищує мінімальну заробітну плату, збільшену на коефіцієнт 1,4. У 2024 році це 4240 грн. ($3028 \times 1,4$).

Зрозуміло, що при мінімальній зарплаті 7100, права на пільгу не буде. Якщо особа працює неповний робочий день, і її нарахована зарплата 3500 грн., то тоді застосовується звичайна податкова пільга: $3500 - 1514 = 1986$ база оподаткування $1986 \times 18 : 100 = 357,48$ податок.

При цьому військовий збір визначається без врахування податкової соціальної пільги $3500 \times 1,5 : 100 = 52$ грн.50коп. військовий збір.

Право на звичайну податкову (100%) пільгу мають обоє батьків, у яких на утриманні двоє і більше дітей до 18 років. Наприклад: батькові нарахували за січень 2024р. 10000 заробітної плати, а мамі 7100 грн. Один з батьків має право на збільшення граничної межі (4240 грн. в 2024р.) кратно кількості дітей: $4240 \times 2 = 8480$. Таким чином, батько не має права на пільгу і йому нараховують податок із 10000 грн., тобто $10000 \times 18 : 100 = 1800$ грн. та військовий збір $10000 \times 1,5 : 100 = 150$ грн. Мама, якій нараховано зарплату в розмірі 7100 грн., має право на податкову соціальну пільгу на обох дітей ($2 \times 4240 = 8480$ грн.). Так, як гранична межа 8480 грн. вища ніж заробітна плата. Наприклад: $7100 - (2 \times 1514) = 4072$ база оподаткування, а сума податку $4072 \times 18 : 100 = 732,76$ грн. та військовий збір із загальної суми заробітної плати $7100 \times 1,5 : 100 = 106,50$ грн.

Якщо у батьків на утриманні 3-є дітей, а нарахована зарплата за січень батькові 10000 грн., мамі 3500 грн., то право на пільгу будуть мати обоє батьків.

Для батька граничний розмір зарплати 12720 грн. (4240×3), а тому пільга на кожну дитину в розмірі 1514 виключається з бази оподаткування $10000 - (3 \times 1514) = 5458$, а

сума податку складе $5458 \times 18 : 100 = 982,44$, а військового збору $10000 \times 1,5 : 100 = 150$ грн.

Мама також має право на пільгу, тому що нарахована зарплата в сумі 3500 грн. нижча, ніж гранична межа 4240 грн.

Податок із заробітної плати мами: $3500 - (3 \times 1514) = 0$ база оподаткування, а отже і податок не нараховується. Військовий збір загальної суми зарплати: $3500 \times 1,5 : 100 = 52,50$.

Гранична межа застосовується тільки тоді, коли на утриманні є двоє і більше дітей. Право на підвищену податкову соціальну пільгу в розмірі 150% від звичайної ($1514 \times 150 : 100 = 2271$) мають вдови (вдівці), одинокі матері, опікуни, у яких на утриманні є діти до 18 років. Якщо, наприклад, у вдови за січень нарахована мінімальна зарплата 7100 грн., то якщо цих дітей двоє, то гранична межа ($4240 \times 2 = 8480$) дає право на пільгу ($7100 - (2 \times 2271) = 2558$ грн. підвищена соціальна пільга на кожну дитину, а 2558 база оподаткування, податок $2558 \times 18 : 100 = 460,44$. Військовий збір: $7100 \times 1,5 : 100 = 106,50$ грн.

Право на підвищену податкову соціальну пільгу у розмірі 200% від звичайної або 3028 грн. мають особи, заробітна плата яких не перевищує 4240 грн.

Наприклад Інваліду II групи з числа військовослужбовців, що воювали за межами України після Другої світової війни, за січень 2024 року нараховано 3500 грн. заробітної плати. База оподаткування складає 3500 грн. – 3028 грн. = 462 грн., а сума податку $462 \times 18 : 100 = 83,16$ грн. та військовий збір 52,50 грн. ($3500 \times 1,5 : 100$).

Перелік категорій громадян, які мають право на підвищену податкову соціальну пільгу у розмірі 150% приведений у ст.169.1.3 ПКУ, а на підвищену у розмірі 200% у п.169.1.4. ПКУ.

Роботодавець кожного звітного року при нарахуванні заробітної плати за останній місяць року зобов'язаний зробити перерахунок сум доходів у вигляді заробітної плати та наданих податкових пільг.

Крім того, фізичні особи мають право на **податкову знижку**, тобто проведення перерахунку податку і зменшення бази оподаткування по завершенню року на документально підтверджені витрати, перелік яких визначено ст.. 169 ПКУ.

Відповідно до п.21 розділу XX „Перехідні положення ПКУ” тільки за результатами 2022 року платники податку, при визначенні податкової знижки включають суми коштів, переданих у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям в розмірі, що не перевищує 16 відсотків суми загального оподаткованого доходу платника такого звітного року.

При визначенні податкової знижки за 2023 рік буде застосовуватись діюча норма в розмірі 4 відсотки від оподаткованої зарплати за 2023 рік.

Нагадуємо, що до податкової знижки включаються витрати на оплату навчання у дошкільних закладах, позашкільних, загальної середньої та вищої і професійної технічної освіти платників або членів сім'ї першого ступеня споріднення.

Перелік інших витрат, що враховуються при визначенні податкової знижки, не змінився.

В часі воєнного стану значно розширено пільги щодо оподаткування доходів фізичних осіб.

Зокрема, Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-ІХ, згодом викладеного в редакції Закону України від 15 серпня 2022 року № 2516-ІХ встановлено, що виплата благодійниками, в тому числі фізичними особами на користь учасників бойових дій та працівників ЗСУ,

нацгвардії, Держприкордонслужби, Міністерства внутрішніх справ, Управління держохорони, спецзв'язку, добровольних територіальних громад, поліцейських, працівників Нацполіції, в тому числі поранених, контужених, померлих від поранень чи каліцтва, перебуваючи захищаючи незалежність країни або членів їх сімей:

- працівників підприємств, установ і організацій, сил цивільного захисту, які брали (беруть) безпосередню участь в обороні країни або захищаючи їх сім'ї;

- фізичних осіб, які мешкали (мешкають) на території населених пунктів, в яких проводяться (проводились) бойові дії та які вимушено покинули місце проживання.

До членів сімей учасників бойових дій належать:

- батьки;
- дід і баба (якщо батьки померли);
- інший з подружжя (якщо він (вона) не одружилися вдруге);
- малолітні та неповнолітні діти;
- утриманці загиблого, яким в зв'язку з цим призначена пенсія.

Зазначені виплати не включаються до загального місячного (річного) доходу платника податку до 31 грудня року, наступного за роком, в якому скасовано воєнний стан (п.165.1.54 ПКУ).

Не включається до оподаткованого доходу сума відшкодування вартості пального, витраченого для потреб ЗСУ та підрозділів територіальної оборони (ЗУ від 03.03.2022 р. № 2118-IX).

Також доповнено п.170.7.8 ПКУ щодо не включення до оподаткованого доходу платника благодійної допомоги, на відновлення втраченого майна, на житлові соціальні і побутові потреби та інші потреби згідно з переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до ст.165.1.24 на період воєнного стану доходи, отримані від продажу платником податку особі, яка має статус податкового агента, власної сільськогосподарської, що вирощена, відгодована, виловлена, зібрана, виготовлена, вироблена та оброблена або перероблена безпосередньо фізичною особою, остаточно оподатковується таким податковим агентом під час їх нарахування (виплати).

Нагадуємо, що з 1 січня 2022 року підлягає оподаткуванню сума доходу від продажу продукції рослинництва, яка перевищує 12 мінімальних зарплат станом на 1 січня податкового року ($12 \times 7100 = 85,2$ тис.грн.), а продукція тваринництва в сумі, що перевищує 50 мінімальних зарплат або 355,0 тис.грн. ($50 \times 7100 = 355000$) в 2024 році.

Податок на доходи фізичних осіб-підприємців в 2024 році:

Порядок нарахування і сплати в 2024 році не змінився. Розширився перелік видатків відповідно до п.22 розділу XX „Перехідні положення”. Зверніть увагу, що роширений перелік видатків, передбачений п.22 розділу XX "Перехідні положення" відповідно до якого фізичні особи-підприємці, та особи, що здійснюють незалежну професійну діяльність могли відносити на витрати у період воєнного стану документально підтверджені витрати у вигляді вартості майна та грошові кошти, передані ЗСУ, Національній гвардії, СБУ, Службі зовнішньої розвідки, Держприкордонслужбі, Міністерству внутрішніх справ, добровольчим формуванням та центральним органам влади щодо політики цивільного захисту, закладам охорони здоров'я або кошти, що перераховані на рахунки, відкриті в НБУ для

збору коштів на потреби ЗСУ. Стосується тільки результатів за 2022 рік.

Порядок розподілу ПДФО між окремими ланками бюджету в 2024 році

Зверніть увагу, що відповідно до ст.42 Закону України на 2024 рік „Про Державний бюджет України на 2024 рік” податок на доходи фізичних осіб у 2024 році, (крім податку з доходів з грошового забезпечення одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу) пункту 11 статті 29 Бюджетного Кодексу, що сплачується на відповідній території (крім міст Києва та Севастополя), зараховується до загального фонду державного бюджету у розмірі 21 відсоток (діюча норма 25) до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад у розмірі 64 відсотки (діюча норма 60 відсотків). 15 відсотків як і раніше зараховується до обласних бюджетів.

Крім того, Законом передбачено, що податок на доходи фізичних осіб з доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, отриманих військовослужбовцями та поліцейськими, що сплачується на відповідній території (крім Києва та Севастополя), зараховується до загального фонду Державного бюджету в розмірі 25 відсотків, міста Києва – 60 відсотків.

Решта – 75 відсотків (крім міст Севастополя та Києва) зараховується до спеціального фонду державного бюджету, на території міста Києва 40 відсотків, Севастополя 100 відсотків.

II. Податок на додану вартість

Суттєвих змін щодо ПДВ в 2024 році не було, крім чергових змін щодо блокування податкових накладних.

Зверніть увагу на відміну пільгової ставки ПДВ в розмірі 7 відсотків на пальне з 1 липня 2023р.

7 листопада на черговому засіданні КМУ було затверджено Постанову №1154 щодо внесення змін до Порядку блокування ПН та РК і Порядку розгляду скарги щодо рішення про відмову в реєстрації ПН та РК, про неврахування таблиці даних платника ПДВ, про відповідність платника ПДВ критеріям ризиковості платника податку.

Постанова набирає чинності через 30 днів з дня її опублікування. Її було опубліковано в "Урядовому кур'єрі" 9 листопада. Відповідно новації у блокуванні ПН та РК запрацюють з 9 грудня.

Змінено порядок розрахунку показника D – «податкове навантаження»

Показник D вже знайомий платникам ПДВ – це так зване «податкове навантаження», тобто скільки податків та ЄСВ сплачує платник ПДВ відносно обсягу постачання товарів/послуг на митній території України. З 9 грудня 2023 року змінюються складові формули розрахунку цього показника. Формула залишається такою самою:

$$D = S/T,$$

але її складові дещо змінено.

A саме – змінено визначення періоду, за який розраховується показник D: тепер це останні 12 місяців, які передують календарному місяцю, у якому ПН/РК прийнято для реєстрації в ЄРПН, та за які настав граничний строк сплати ПДВ. Зміни та приклади розрахунку періодів наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Складові формули $D = S/T$

Показник	Було до 9 грудня 2023	Стало з 9 грудня 2023
S	Загальна сума сплачених за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю, в якому складено ПН/РК, сум ЄСВ та податків і зборів платником ПДВ та його відокремленими підрозділами	Загальна сума сплачених платником ПДВ та його відокремленими підрозділами сум ЄСВ та податків і зборів за період, що припадає на останні 12 звітних (податкових) періодів*, які передують календарному місяцю, у якому ПН/РК прийнято для реєстрації в ЄРПН, та за які настав граничний строк сплати ПДВ
	Загальна сума постачання товарів/послуг на митній території України, що оподатковуються за ставками, визначеними ст. 193 ПКУ (0%, 7%, 14%, 20%), зазначеними платником ПДВ у ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю, в якому складено ПН/РК (колонка А рядків 1.1, 1.2, 1.3, 2.1 та 3 декларацій з ПДВ)	Загальна сума постачання товарів/послуг на митній території України, що оподатковуються за ставками, визначеними ст. 193 ПКУ (0%, 7%, 14%, 20%), зазначена платником ПДВ у ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН за операціями у періоді, що припадає на останні 12 звітних (податкових) періодів*, які передують календарному місяцю, у якому ПН/РК прийнято для реєстрації в ЄРПН, та за які настав граничний строк сплати ПДВ (колонка А рядків 1.1, 1.2, 1.3, 2.1 та 3 декларацій з ПДВ)
Приклад розрахунку періоду	Поточний місяць для розрахунку – грудень 2023 р., розраховуємо показники на 1 грудня. Показники розраховуються за період грудень 2022 р. – листопад 2023 р., тобто за 12 місяців до 1 грудня	Поточний місяць для розрахунку – грудень 2023 р., розраховуємо показники на 1 грудня. Показники розраховуються за період листопад 2022 р. – жовтень 2023 р., оскільки станом на 1 грудня: <ul style="list-style-type: none"> • строк сплати ПДВ за жовтень 2023 р. настав 30 листопада 2023 р., тому останнім місяцем періоду буде жовтень 2023 р.; • строк сплати ПДВ за листопад 2023 р. настане 30 грудня, тому листопад у 12-місячний період не включасться

** У цьому контексті слово «період» означає місяць, оскільки базовим звітним періодом для ПДВ є місяць.*

Якщо у платника показник D більше 0,05, то це означає, що сума сплачених ЄСВ, податків і зборів перевищує 5% від обсягу постачання товарів/послуг за оподатковуваними операціями, що покращує його позитивну історію як платника ПДВ.

Значення показника D відображається в електронному кабінеті платника податків, в розділі «Моніторинг ПН/РК, Показники D та Р».

Деталізовано показник Р – сума ПДВ у податкових накладних

До коментованих змін для моніторингу ПН/РК використовувався показник Р:

$$R = R_m \times 1,4,$$

де:

Р – сума ПДВ у ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН у звітному місяці, з урахуванням поданої на реєстрацію ПН/РК – тобто поточна сума ПЗ з ПДВ, яка реєструється в поточному місяці;

R_m – найбільша місячна сума ПДВ, зазначена у ПН/РК, зареєстрованих за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю, в якому складено ПН/РК.

Цю формулу деталізували, тепер:

- показник R_{поточ} – сума ПДВ, зазначена платником ПДВ у ПН/РК, які зареєстровані в ЄРПН у поточному календарному місяці, з урахуванням прийнятої для реєстрації ПН/РК;
- показник R_{макс}, який розраховується за формулою: R_{макс} = R_{найб} × 1,4. Суть цього показника повністю відповідає показнику Р до змін;

- показник Рнайб – найбільша місячна сума ПДВ, зазначена платником ПДВ у ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН за операціями останніх 12 звітних (податкових) періодів, які передують місяцю, в якому ПН/РК прийнято для реєстрації та за які настав граничний строк подання декларації з ПДВ. За змістом цей показник відповідає показнику Рм до змін, але період розрахунку показника вже інший.

Отже, враховуються лише ті 12 місячних періодів, за які настав строк подання декларації з ПДВ. На прикладі грудня 2023 р. це буде період з листопада 2022 р. по жовтень 2023 р., адже декларацію за жовтень 2023 р. треба подати до 20 листопада включно. Станом на 1 грудня 2023 р. ще не настане строк подання декларації за листопад 2023 р., тому листопад до розрахункового періоду не включаємо.

Показники Рпоточ та Рмакс за новою формулою відображатимуться в електронному кабінеті, в розділі «Моніторинг ПН/РК, Показники D та P» (зараз там тільки показник P за старою формулою).

Показник Рмакс використовуватиметься для оцінки позитивної податкової історії платника. Логіка контролю цього показника полягає в тому, щоб «позитивні» платники ПДВ не робили різкого збільшення обсягів постачання – більше ніж у 1,4 рази від максимального показника, досягненого ними протягом останніх 12 місяців, які передують місяцю, в якому ПН/РК прийнято для реєстрації та за які настав граничний строк подання декларації з ПДВ. Сумлінні платники, на думку авторів змін, повинні нарощувати свої обсяги поступово.

Позитивну податкову історію платника ПДВ писатимуть по-новому

Найбільше змін зазнав Додаток 2 до Порядку № 1165 – перелік показників, за якими визначається позитивна податкова історія платника ПДВ. Подивимося, що саме змінилося.

По-перше, введено чотири умови, які повинні виконуватись одночасно:

Закупівлі протягом шести попередніх місяців		Продаж протягом шести попередніх місяців	
5%	Перший код за УКТЗЕД/ДКПП Другий код за УКТЗЕД/ДКПП Третій код за УКТЗЕД/ДКПП Четвертий код за УКТЗЕД/ДКПП	5%	Один код за УКТЗЕД/ДКПП
5%	Решта кодів за УКТЗЕД/ДКПП	5%	Решта кодів за УКТЗЕД/ДКПП

- **протягом шести попередніх місяців** повинні виконуватися дві умови щодо асортименту товарів, що відповідно придбаваються и постачаються платником ПДВ – див. нижче;

- значення показника D на момент подання ПН/РК на реєстрацію становить більше 0,05 – «податкове навантаження» більше 5% обсягів продажу товарів/послуг;

- значення показника $R_{поточ}$ на момент подання ПН/РК на реєстрацію є меншим ніж значення $R_{макс}$ – тобто протягом останніх 12 місяців, за які настав граничний строк подання декларації з ПДВ, не було різкого збільшення обсягів продажу.

Асортимент закупівель та продажу товарів/послуг у «позитивного» платника ПДВ

Щоб мати позитивну податкову історію платника ПДВ, потрібно **продавати в основному (75%) тільки один код товарів** за УКТЗЕД або послуг за ДКПП, а **закуповувати не більше чотирьох основних кодів** (теж у межах 75%) **товарів/послуг** за УКТЗЕД/ДКПП.

На думку автора, ця умова виглядає дуже дивною, адже вона передбачає надмірну спеціалізацію платника ПДВ. Наприклад, косметичні товари мають декілька різних кодів УКТЗЕД:

- 3304990000 – засоби для догляду за шкірою;
- 3304100000 – засоби для макіяжу губ;
- 3304200000 – засоби для макіяжу очей;
- 3305100000 – шампуні;
- 3305900000 – засоби для догляду за волоссям.

Це – звичайний (і неповний!) асортимент товарів для платника, який має КВЕД 46.45 «Оптова торгівля парфумними та косметичними товарами». Цей платник не може продавати 75% товарів одного коду УКТЗЕД, отже, йому «не світить» позитивна податкова історія?

А якщо платник ПДВ виробляє щось таке, для чого йому потрібно багато різної сировини та послуг? Він теж стає «підозрілим» платником? Сподіваємось, податківці швидко нададуть відповіді на ці запитання.

По-друге, введено зарплатну умову: середньомісячна сума сплаченого ПДФО в розрахунку на одну фізичну особу, якій нараховано дохід у вигляді заробітної плати, перевищує суму ПДФО, розраховану з подвійного розміру мінімальної зарплати у відповідному місяці, за умови, що середньомісячна чисельність працюючих за останні 12 місяців становить не менше п'яти осіб.

Станом на жовтень 2023 року мінімальна зарплата становить 6700 грн, подвійна сума на одну фізособу – це 13400 грн, сума ПДФО з цієї зарплати – 2412 грн. Для мінімального колективу із п'яти працівників потрібно щомісяця платити ПДФО не менше 12060 грн. Самої цієї суми ПДФО недостатньо, потрібно ще відповідати мінімальному нормативу чисельності – 5 працівників.

По-третє, умова щодо сплати ПДВ протягом останніх 12 календарних місяців: загальна сума ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг), сплачена за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю, в якому прийнято для реєстрації ПН/РК, платником ПДВ та його відокремленими підрозділами, якими подано ПН/РК на реєстрацію, становить більше 1 млн гривень. **Одночасно з цим:**

- значення показника D становить більше 0,05 – витримується 5% «податкового навантаження»;
- значення показника $R_{\text{поточ}}$ є меншим ніж значення $R_{\text{макс}}$ – немає різкого стрибка продажів.

Цю умову цілком реально виконати платникам-«середнячкам» – якщо розділити 1 млн грн на 12 місяців, отримаємо в середньому на місяць 83,3 тис. грн ПДВ.

По-четверте, введено умови, які стосуються «дисципліни» розблокування ПН/РК платником ПДВ. Вони повинні виконуватись **одночасно:**

- щодо всіх ПН/РК, які зупинені протягом 180 днів, що передують даті прийняття ПН/РК для реєстрації, платником подані пояснення та копії документів – тобто не варто ігнорувати заблоковані ПН/РК, навіть якщо вони були складені помилково;
- щодо всіх ПН/РК, стосовно яких настав граничний строк розгляду поданих пояснень та копій документів, комісією регіонального рівня прийнято рішення про

реєстрацію або комісією центрального рівня прийняте рішення про задоволення скарги та скасування рішення про відмову в реєстрації;

- у ПН/РК, прийнятих для реєстрації у поточному місяці, зазначено операції згідно з кодами УКТЗЕД/ДКПП, що відображені у ПН/РК, щодо яких виконується попередня умова про позитивні рішення комісій, тобто щодо цих кодів прийнято позитивні рішення;

- у поточному місяці значення показника $R_{\text{поточ}}$ за операціями згідно з кодом УКТЗЕД/ДКПП, що відображений у ПН/РК, щодо яких виконується попередня умова про позитивні рішення комісій, є меншим ніж значення $R_{\text{макс}}$ за таким кодом УКТЗЕД – не люблять автори змін різкого зростання показників;

- щомісячний обсяг постачання, зазначений платником податку в ПН/РК, прийнятих для реєстрації за операціями останніх шести послідовних звітних (податкових) періодів, що передують поточному місяцю, перевищує 500 тис. гривень. У перерахунку на річний обсяг постачання це всього 6 млн грн на рік – за умови рівномірної діяльності протягом року, тобто для малого бізнесу ця умова досяжна.

І по-п'яте, наостанок, розглянемо довгострокові умови, які повинні виконуватись протягом 36 місяців (3 років) перед поточним місяцем. Цей набір умов теж повинен виконуватись одночасно:

- у платника ПДВ та його відокремлених підрозділів відсутня заборгованість зі сплати ЄСВ та податків і зборів;

- податкову звітність та звітність щодо нарахованих сум ЄСВ подано до контролюючого органу без порушення строків для подання такої звітності;

- ПН/РК подано для реєстрації без порушення строків, визначених у п. 201.10 ПКУ;

- середньомісячний обсяг постачання, зазначений платником податку у ПН/РК, зареєстрованих у Реєстрі, перевищує 500 тис. гривень. У перерахунку на рік це становить 6 млн грн за умови рівномірної діяльності протягом року.

При цьому у поточному місяці:

- значення показника D становить більше 0,05;
- значення показника $R_{\text{поточ}}$ є меншим ніж значення

$R_{\text{макс}}$.

Тут взагалі нічого недосяжного немає – треба вчасно здавати звіти, сплачувати податки, вчасно подавати на реєстрацію ПН/РК і продавати товарів/послуг не менше ніж на 500 тис. щомісяця, при цьому нести належне «податкове навантаження» та не лякати контролерів різким зростанням обсягів продажів.

Цікаво, чи враховуватиметься факт своєчасного подання ПН/РК на реєстрацію, якщо при цьому платнику не вистачає ліміту для реєстрації? Формально умову ж буде виконано – ПН/РК подано на реєстрацію вчасно, а те, що для реєстрації забракло ліміту, – так це зовсім інша історія... Втім, ми не рекомендуємо так ризикувати, просто звертаємо вашу увагу на недосконалість цього формулювання умови.

А що нового для зовсім маленьких платників ПДВ?

Вище ми розглянули умови покращення позитивної історії платника ПДВ для бізнесу з оборотами більше 6 млн грн на рік, з колективом працівників більше 5 осіб і т.д. А чи є зміни для маленьких платників ПДВ?

Так, є – для них підкоригували ознаку безумовної реєстрації ПН/РК – у пп. 2 пункту 3 Порядку № 1165, в останньому реченні замінили слова «платників податку» на слова «платників податків». У п. 2 Порядку № 1165 зазначено, що «платник податку» - це платник ПДВ.

Відповідно, термін «платник податків» означає платника податків взагалі, не тільки платника ПДВ.

Тепер виходить, що для безумовної реєстрації ПН/РК малому бізнесу потрібно дотриматись таких умов:

- місячний обсяг постачання у поточному місяці – менше 500 тис. грн (без змін);
- обсяг операцій з одним покупцем у поточному місяці – менше 50 тис. грн (без змін);
- сума ПДВ, сплачена у попередньому місяці – більше 20 тис. грн (без змін);
- керівник платника ПДВ є особою, яка займає аналогічну посаду не більше ніж у трьох (включно) платників податків (ось тут слово «податку» замінили словом «податків»).

Остання зміна фактично означає зменшення кількості суб'єктів, у яких керівником може бути одна й та сама особа. Якщо до 9 грудня 2023 перевіряється факт того, що один керівник має бути максимум у трьох платників ПДВ, то після 9 грудня для виконання цього критерію будуть розглядатись всі платники податків, у яких керівником є одна особа, не тільки платники ПДВ (див. таблицю 3). Ймовірно, таким чином хочуть виключити любителів дроблення бізнесу з числа сумлінних платників.

Така ж зміна відбулася і в п. 1 Додатку 2 до Порядку № 1165 (позитивна податкова історія): обсяг постачання поточного місяця не перевищує 1 млн. гривень за умови, що обсяг постачання у поточному місяці за операціями з одним отримувачем - платником ПДВ, не перевищує 100 тис. гривень, та керівник - посадова особа такого платника податку є особою, яка займає аналогічну посаду не більш як у трьох (включно) платників податків. Тут теж слово «податку» замінено на слово «податків», що так само

зменшує кількість СГ зі спільним керівником. Обсяги операцій залишаються без змін.

Таблиця 3

Виконання критерію безумовної реєстрації ПН/РК – кількість платників зі спільним керівником

До 9 грудня 2023 р.		Після 9 грудня 2023 р.	
ТОВ А – платник ПДВ і податку на прибуток	Спільний керівник п'яти підприємств, з яких три – платники ПДВ Критерій пп. 2 п. 3 Порядку № 1165 виконується	ТОВ А – платник ПДВ і податку на прибуток	Спільний керівник п'яти підприємств, незалежно від того, чи є вони платником ПДВ. Критерій пп. 2 п. 3 Порядку № 1165 не виконується
ТОВ Б – неплатник ПДВ, платник податку на прибуток		ТОВ Б – неплатник ПДВ, платник податку на прибуток	
ТОВ В – неплатник ПДВ, платник ЄП		ТОВ В – неплатник ПДВ, платник ЄП	
ТОВ Г – платник ПДВ, платник ЄП		ТОВ Г – платник ПДВ, платник ЄП	
ТОВ Д – платник ПДВ і податку на прибуток		ТОВ Д – платник ПДВ і податку на прибуток	

Оскарження рішень про неврахування таблиці та ризиковість платника ПДВ

І ще із позитивного – впроваджено можливість адміністративного та судового оскарження. У Порядок № 1165 додано приписи про те, що:

- рішення про неврахування таблиці даних платника податку може бути оскаржено в адміністративному або судовому порядку у разі прийняття рішення комісією регіонального рівня; у судовому порядку у разі прийняття рішення комісією центрального рівня;

- рішення про відповідність/невідповідність платника ПДВ критеріям ризиковості платника ПДВ може бути оскаржено в адміністративному або судовому порядку.

III. Акцизний податок

Внесені зміни до п.216.10 ПКУ згідно яких датою виникнення податкових зобов'язань щодо постачання електричної енергії є дата складання документа, що засвідчує факт її постачання. Для документів, складених в електронній формі, датою виникнення зобов'язань вважається дата, зазначена в самому документі незалежно від дати накладання електронного підпису (ЗУ від 01.04.2022р. № 2173-IX).

З 1 березня 2023р. до припинення воєнного стану датою виникнення зобов'язання з постачання електроенергії є дата зарахування коштів на банківський рахунок, а з першого податкового періоду за скасуванням воєнного стану – дата складання документа.

IV. Податок на прибуток

Законом України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” від 9 листопада 2023 року № 3460-IX (ст..20) встановлено, що господарські товариства у статутному капіталі яких 100 акцій належать державі та господарські товариства, 100 відсотків акцій яких господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків, які не прийняли рішення про нарахування дивідендів до 1 травня року, що настає за звітним сплачують до державного бюджету та іншим членам товариства пропорційно розміру їх акцій в статутному капіталі частину чистого прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, але не менше 90 відсотків до 1 липня року, наступного за звітним.

Так само господарські товариства, в яких 50 і більше акцій належить товариствам, а частка держави становить 100 відсотків і які не прийняли рішення про виплату дивідендів до 1 травня року, що настає за звітним, сплачують до державного бюджету та іншим учасникам пропорційно частці в статному фонді частини прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, але не менше 90 відсотків до 1 липня року, що настає за звітним.

На суму несвоєчасно сплачених коштів до державного бюджету нараховується пеня, яка сплачується до загального фонду Державного бюджету з розрахунку подвійної недоплати за кожен день.

Платники податку на прибуток, які тимчасово перейшли на оплату єдиного податку за ставкою 2%, після повернення до сплати податку на прибуток мають право (ЗУ від 1 квітня 2022р. № 2173-IX):

- зарахувати надмірно сплачений єдиний податок за ставкою 2% у зменшення зобов'язань зі сплати податку на прибуток;

- врахувати у зниження зобов'язань з податку на прибуток авансові внески, які не були враховані до переходу на спрощену систему оподаткування;

- проценти, що залишились не врахованими у зменшення суми податкового зобов'язання з податку на прибуток до переходу на спрощену систему, можуть бути враховані після відновлення сплати податку на прибуток відповідно до ст.140.4 ПКУ.

- врахувати у зниження податкових зобов'язань з податку на прибуток від'ємне значення об'єкта оподаткування минулих років.

При цьому, слід мати на увазі, що великі платники податків мають право зменшувати фінансовий результат до оподаткування (прибуток, збиток або нульове значення) не

більше як 50% непогашеної суми ві'ємного значення об'єкта оподаткування до повного погашення.

Якщо непогашена сума від'ємного значення об'єкта оподаткування становить не більше 10 відсотків позитивного значення об'єкта оподаткування звітного періоду, результат для оподаткування зменшується повну суму.

Відповідно до ЗУ від 3 березня 2022 року № 2118-IX не здійснюється коригування, передбачені п.140.5.9 КПУ, щодо коштів або вартості спеціальних засобів індивідуального захисту, технічних засобів спостереження, лікарських медичних засобів, виробів особистої гігієни, продуктів харчування, предметів речового забезпечення та інших товарів за переліком Кабінету Міністрів України, які добровільно передані ЗСУ, Нацгвардії, СБУ, Держприкордонслужбі, МВС Укравни тощо.

На період воєнного стану не вважається порушення вимог п.133.4 ПКУ, тобто зберігається статус неприбутковості при передачі майна, надання послуг, ЗСУ, СБУ Нацгвардії та добровольчих формувань місцевим органам влади, на спецрахунки НБУ для захисту і зміцнення обороноздатності країни (ЗУ 2120-IX від 15 березня 2022р.).

Відповідно до ЗУ від 3 листопада 2020р. № 2720-IX платники податку на прибуток, які здійснюють діяльність з торгівлі валютними цінностями у готівковій формі, зобов'язані сплачувати авансові внески з податку на прибуток за кожен пункт обміну іноземної валюти, внесений до Реєстру пунктів обміну станом на перше число поточного місяця.

Авансовий внесок сплачується у розмірі:

- трьох мінімальних зарплат станом на 1 січня податкового року за кожен пункт обміну, розташований у

населеному пункті, чисельність населення якого перевищує 50 тис. за даними статистики на 1 січня року, що передує поточному;

- однієї мінімальної заробітної плати за кожен пункт обміну в населеному пункті, чисельність в якому не перевищує 50 тис. або за межами населеного пункту.

Сплатена сума авансових внесків зменшує суму податкового зобов'язання з податку на прибуток.

У разі перевищення авансових внесків податкового зобов'язання за звітний період, сума перевищення не переноситься у зменшення податкових зобов'язань наступних періодів.

Сума сплачених внесків не підлягає поверненню платнику та не може бути зарахований в сплату інших платежів, сплата авансових внесків здійснюється у строки, встановлені для сплати податку на прибуток таким платникам.

Законом України від 21.11.2023р. № 3474-IX „Про внесення змін до ПК України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків” ст.136 ПКУ доповнене пунктом 136¹, згідно якого базова (основна) ставка оподаткування прибутку банку становить 25 відсотків.

Разом з тим, встановлено, що за результатами 2023р. ставка податку на прибуток становить 50 відсотків. За результатами 2023р. банки не зменшують фінансовий результат до оподаткування на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих років.

Від'ємне значення об'єкта оподаткування враховується банками починаючи з 1 січня 2024 року.

V. Спрощена система оподаткування

З 1 січня 2021 року змінився порядок визначення граничної суми доходу, яка дозволяє перебувати на спрощеній системі оподаткування. Такі ліміти будуть визначатись не фіксованою сумою, а кількістю мінімальних заробітних плат, виходячи із встановлених законом на 1 січня податкового (звітного) року її розмірів:

Група	2024 рік		Ставки податку
	Кількість мінімальних заробітних плат на 01.01.2023р.	Сума доходу	
I група	167	1185700	302,80
II група	834	5921400	1420,00
III група	1167	8285700	3 або 5%
IV група	Не обмежена граничною сумою		

Ставка податку для IV групи у відсотках до нормативної грошової оцінки приведено в додатку.

Слід мати на увазі, що місцеві органи влади можуть встановлювати ставки для I та II групи, але не більше ніж передбачені ПКУ.

Платник податку, який протягом 2023 року перейшов на оплату єдиного податку за ставкою 2 відсотки, а згодом відновлює діючий раніше порядок сплати податку на прибуток, при визначенні об'єкта оподаткування (прибутку) не враховує результати діяльності за ставкою 2 відсотки. Однак, для визначення порядку сплати податку на прибуток (річний або квартальний) до обсягу річного доходу включається обсяг доходу за ставкою 2%.

Якщо обсяг доходу за рік буде нижче 40 млн.грн. (за вирахуванням непрямих податків), платник подає тільки

річну декларацію через 60 днів після закінчення року і сплачує податок на прибуток протягом 10 днів з граничного строку подання декларації. Більше 40 млн. грн. (за вирахуванням непрямих податків): подає декларацію з податку на прибуток за I квартал, I півріччя, три квартали і рік та сплачує шоквартально податок на прибуток протягом 10 днів з дня граничного строку подання декларації. Річна декларація з податку на прибуток подається такими платниками через 60 днів після завершення року, а сума податку, за виключенням сплачених протягом року сум, вноситься до бюджету протягом 10 днів.

При складанні річної звітності за 2023 рік зверніть увагу на визначення граничного обсягу доходу для відповідної групи платників податків, якщо визначається пропорційно до кількості календарних місяців, протягом яких платник єдиного податку не застосовував особливості оподаткування за ставкою 2 відсотки. Наприклад платник єдиного податку другої групи перейшов із особливо порядку на раніше діючу фіксовану ставку для II групи з 1 серпня 2023 року. Тоді річна гранична сума доходу за 2023 рік склала 2328200 грн. (5587800:12x5), а не 5587800 грн. підстава: ЗУ від 30.06.2023р. № 3219–IX.

VI. Мінімальне податкове зобов'язання

Нагадуємо, що ЗУ від 30 листопада 2021р. № 4914-IX вперше дано визначення мінімального податкового зобов'язання, порядок нарахування і сплати.

Це не окремих податок його нема в податковій системі, але його повинні визначити всі платники: фізичні особи, фізичні особи-підприємці, в тому числі спрощеної системи оподаткування, та юридичні особи, пов'язані з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продук-

ції або користування (оренда, суборенда, емфітевзис, постійне користування) земельними ділянками, віднесеними до сільгоспугідь.

Мінімальне податкове зобов'язання визначається за попередній календарний рік користування за такою формулою:

$МПЗ = НГО \times S \times K \times M / 12$, де МПЗ – мінімальне податкове зобов'язання;

НГО – нормативна грошова оцінка 1га земельної ділянки (з урахуванням коефіцієнта індексації);

М – кількість календарних місяців, протягом яких земельна ділянка перебуває у власності, оренді, користуванні на інших умовах;

К – коефіцієнт, який становить 0,05 (за 2022 рік та 2023 роки 0,04).

Якщо нормативна грошова оцінка земельної ділянки не проведена, її нормативна грошова оцінка визначається із вартості 1га ріллі по області з врахуванням коефіцієнта індексації, який застосовується при справлянні плати за землю.

При обчисленні ПДВ IV групи спрощеної системи оподаткування, які проводять діяльність виключно в межах фермерського господарювання, коефіцієнт за 2022–2023 рік застосовується в половинному розмірі 0,025 (0,05 x 50:100).

Нагадуємо, що МПЗ не визначається за земельні ділянки фізичних осіб в межах населених пунктів та земельні ділянки дачних садівничих дачно-будівельних кооперативів.

У зв'язку із введенням воєнного стану, тимчасово, за 2022 та 2023 роки, мінімальне податкове зобов'язання не нараховується і не сплачується за земельні ділянки на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або на

окупованих територіях, а також за земельні ділянки, визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами, або на яких наявні фортифікаційні споруди.

Для всіх інших платників податків в складі річної податкової декларації слід було подати розрахунок мінімального податкового зобов'язання за 2022 та 2023 роки.

В Податковому Кодексі України конкретно перелічені податки, на які зменшується МПЗ по кожному суб'єкту оподаткування (юридичної особи, ФОПи, в т.ч. спрощеної системи оподаткування, фізичні особи). Позитивне значення між МПЗ і сплаченими податками надходить до бюджету, від'ємне не береться до уваги.

VII. Інші податки і збори.

1. Екологічний податок

Ставки екологічного податку, особливо за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти зросли майже у 8-9 разів, а за викиди в атмосферне повітря на 5-10 відсотків.

У зв'язку з цим передбачено поступово по роках збільшення ставок екологічного податку до 2025 року, в т.ч. у 2022р., вони склали 30 відсотків нових ставок, у 2023р. – 60 відсотків, в 2024р. – 90 відсотків, в 2025р. – 100 відсотків.

Відповідно до ЗУ від 24.03.2022р. № 2142-ІХ тимчасово, з 1 січня 2022 року по 31 грудня року, в якому припинено воєнний стан не нараховується і не сплачується екологічний податок податниками податку, зареєстрованими (взятими на облік) за місцем розміщення стаціонарних джерел, забруднення, за утворення радіоактивних відходів, на тимчасово окупованих

територіях. Перелік територій, на яких ведуться бойові дії, визначаються Кабінетом Міністрів України.

2. Рентна плата

6 рентних платежів, що входять до рентної плати, в 2024 році не зростуть, так як в базі оподаткування нема заробітної плати, а кількісні показники, в залежності від виду ренти.

Так, рентна плата за спеціальне використання водить залежить:

- підземних вод (від області). В Закарпатській області ставка рентної плати за 100 куб.м. підземельної води становить 69,65 грн.;
- поверхневих вод (від басейну, річки) ставка рентної плати за воду басейну річки Дунай 29,96 грн.

3. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платники, база, ставки, порядок нарахування і сплати не змінився, однак із збільшенням мінімальної зарплати станом на 01.01.2024р., зросте і сума податку.

Нарахування податку із житлової нерухомості для фізичних осіб проводиться за попередній рік, тобто із мінімальної зарплати на 1 січня 2023р., в розмірі 6700 грн., для юридичних осіб із мінімальної зарплати на 1 січня 2024р. у сумі 7100 грн. Виходячи із ставки до 1,5 відсотка від мінімальної зарплати за 1 м.кв., сума податку за 1 м.кв. в 2024 році складе:

- для фізичних осіб 100 грн.50 коп. $(6700 \times 1,5 : 100)$;
- для юридичних осіб 106 грн.50 коп. $(7100 \times 1,5 : 100)$

При цьому органи місцевої влади мають можливість до 15 липня поточного року зменшити ставку оподаткування на наступний 2025 рік. Не змінився розмір пільги для

фізичних осіб, що мають житлову нерухомість, тобто база оподаткування (загальна площа квартир) зменшується на 60 кв.м., а будинків-на 120 кв.м., разом 180 кв.м., незалежно від кількості квартир і будинків.

Пільга не надається якщо загальна площа квартири перевищує 300 кв.м., будинку – 600 кв.м.

Нарахування податку для фізичних осіб здійснюють податкові органи, які не пізніше 1 липня зобов'язані надіслати (вручити) платникам податкове повідомлення-рішення, на підставі якого необхідно сплатити податок протягом 60 днів з дня отримання повідомлення. ЗУ від 17.12.2020р. № 1117-IX фізичні особи звільнені від відповідальності за несплату податку, якщо їм не надіслали (не вручили) платіжне повідомлення-рішення.

Інші платники самостійно визначають суму податкового зобов'язання та подають до 20 лютого контролюючого органу податкову декларацію.

Пільга для об'єктів житлової і нежитлової нерухомості юридичних осіб, а саме зменшення бази оподаткування не передбачена.

Відповідно до ЗУ від 24 березня 2022р. № 2142-IX за 2021 та 2022 роки не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно, відмінено від земельної ділянки та їх частки, що перебувають у власності фізичних осіб, які розташовані на території, де ведуться бойові дії та за об'єкти житлової нерухомості, що стали непридатними для проживання через агресію РФ.

Також не нараховується і не сплачується податок за об'єкти нежитлової нерухомості, що розташовані на окупованих територіях чи на яких ведуться бойові дії з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, в якому скасовано воєнний стан.

Протягом шести місяців після скасування воєнного стану платники подають уточнюючу декларацію з податку на об'єкти нежитлової нерухомості. Перелік територій, окупованих чи на яких велися бойові дії, визначається Кабміном. Порядок визначення об'єктів житлової нерухомості непридатних для житла, визначається Кабінетом Міністрів.

4. Транспортний податок

Податок сплачують юридичні і фізичні особи в сумі 25000 грн. за кожен легковий автомобіль, вартість якого 375 і більше мінімальних зарплат на 1 січня податкового року або 2662,5 тис. грн. (7100x375), а кількість років з дня випуску не більше 5.

5. Плата за землю

В основі плати за землю нормативно-грошова оцінка землі та діючі ставки плати за землю (див.додаток). Сума плати може змінитися тільки при зміні нормативно-грошової оцінки землі, а також, якщо органи місцевої влади зменшать ставки оподаткування (на 2024 рік не пізніше 15 липня попереднього року, тобто 2023р.).

У зв'язку із воєнним станом ЗУ від 15 березня 2022р. № 2120-ІХ, тимчасово на період з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за завершенням воєнного стану не нараховується та не сплачується плата за землю, включаючи орендну плату за земельні ділянки державної у комунальної власності, розташовані на територіях на їх ведуться (велись) бойові дії або тимчасово окупованих територіях, що перебувають у власності або користуванні, в тому числі на умовах оренди, фізичних або юридичних осіб, а також за земельні ділянки, визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухо-

небезпечними предметами або на яких наявні фортифікаційні споруди.

Нарахування податку для фізичних осіб проводять контролюючі органи і вручають (надсилають) платникам повідомлення-рішення до 1 липня поточного року, на підставі яких платники сплачують податок протягом 60 днів.

Решта платників самостійно визначають плату за землю в річній податковій декларації та щомісячно сплачують податок до 30 числа рівними долями.

6. Туристичний збір

Ставки туристичного збору встановлені у відсотках до мінімальної заробітної плати на 1 січня податкового року:

- для внутрішнього туризму до 0,5 відсотки або 35 грн.50 коп. – в 2024 році за добу ($7100 \times 0,5 : 100$);
- для в'їзного туризму до 5 відсотків на добу або ($7100 \times 5 : 100$) 355 грн. в 2024р.

VIII. Єдиний соціальний внесок

Ставки ЄСВ не змінилися. Базова ставка 22%. Нарахування на доходи найманих осіб з інвалідністю 8,41%, для громадських організацій інвалідів 5,3%, підприємств громадських організацій з інвалідністю 5,5%.

Нагадуємо, що з 1 січня 2019р. для фізичних осіб-підприємців, в тому числі спрощеної системи оподаткування, в яких працюють особи з інвалідністю, застосовується ставка 8,41% із доходів таких осіб з інвалідністю.

Мінімальна ставка ЄСВ із 1 січня 2024р. 1562 грн., максимальна – 23430 грн. ($7100 \times 15 = 106500$, $106500 \times 22 : 100 = 23430$).

З 1 квітня 2024р., у зв'язку з підвищенням розміру мінімальної заробітної плати із 7100 до 8000 грн.,

мінімальний ЄСВ складає 1760 грн., а максимальний 26400 грн. ($8000 \times 15 = 120000$, $120000 \times 22 : 100$).

Зверніть увагу, що відповідно до Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” щодо усунення дискримінації за колом платників” від 13.05.2020 року № 592-IX:

– звільнено від сплати ЄСВ осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність та є одночасно фізичними особами-підприємцями.

– якщо платник не отримав дохід (прибуток) у звітному періоді або окремому місяці звітного періоду, такий платник має право не визначати та не сплачувати ЄСВ.

Тимчасово на підставі ЗУ від 15.03.2022р. № 2120-IX до припинення воєнного стану та протягом дванадцяти місяців після припинення, фізичні особи-підприємці мають право не нараховувати та не сплачувати ЄСВ за себе фізичні особи-підприємці другої і третьої групи, а також юридичні особи третьої групи мають право за власним рішенням не сплачувати ЄСВ за найманих працівників, призваних на військову службу до ЗСУ під час мобілізації.

Вказані суми ЄСВ, не сплачені роботодавцями, сплачуються за рахунок державного бюджету, крім тих, які отримали грошове забезпечення, з якого було сплачено ЄСВ.

ДПС України на підставі розрахунку роботодавців формує бюджетні запити на отримання коштів для покриття несплачених роботодавцем сум ЄСВ.

При цьому, вимоги, що нарахування ЄСВ проводиться із фактичної зарплати, але не менше мінімальної за останній календарний місяць (включно), в якому відбулась демобілізація працівника, не застосовується.

Тимчасово, на період воєнного стану та протягом трьох місяців після закінчення штрафні санкції ст.25 ЗУ „Про збір та облік єдиного внеску на загальнобов’язкове державне страхування”, не застосовуються також за цей період не нараховується пеня, а нарахована пеня підлягає списанню

Крім того, на період воєнного стану та трьох місяців після закінчення, встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування ЄСВ.

ЗУ від 21.11.2023р. № 3474-IX юридичні та фізичні особи, в тому числі спрощеної системи, що проживають у зонах добровільного відселення сплачують збір на обов’язкове страхування під час набуття права власності на легкові автомобілі, з операції купівлі-продажу нерухомого майна, з послуг мобільного зв’язку на загальних підставах.

ІХ. Адміністрування податків і зборів

Законом України від 9 листопада 2023р. № 3453-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок” внесені суттєві зміни до п.69.2 розділу ХХ „Перехідні положення”, а саме: замість мораторію на проведення перевірок до завершення воєнного стану, тимчасово встановили мораторій з 1 серпня 2023 року до 1 грудня 2023 року.

Пункт 69 ПКУ доповнено підпунктом 69.2, згідного якого документальні та фактичні перевірки під час воєнного стану проводяться за наявності безпечних умов для їх проведення, а саме безпечно:

- доступу, допуску до територій, приміщень та іншого майна, що використовується для здійснення господарської

діяльності та є об'єктами оподаткування або використовуються для сприяння отримання доходів (прибутку);

- доступу, допуску до документів, довідок про фінансово-господарську діяльність та іншої інформації, пов'язаної з обчисленням податків, контроль за якими покладено на податкові органи;

- проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків матеріальних цінностей, готівки.

Документальні та фактичні перевірки, які були розпочаті (поновлені) але не можуть бути завершені у зв'язку з переліченими вище обставинами зупиняються до завершення дії таких обставин або усунення перешкод за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) податкового органу, яке оформляється наказом копія якого надсилається платнику податків до електронного кабінету з одночасним надсиланням на електронну адресу інформації про надісланий документ до електронного кабінету. Такі обставини зупиняють перебіг строку проведення перевірки з подальшим поновленням її проведення на невизначений строк.

Не підлягають зупиненню документальні перевірки, а саме позапланові перевірки, щодо яких отримано інформацію про порушення податкового законодавства з питань оподаткування доходів нерезидентів.

Документальні перевірки, які були розпочаті і не завершені до 24 лютого 2022р., крім тих, на яких діє мораторій, поновлюються на невикористаний строк.

Законом доповнено п.69 підпунктами 69.35¹ і 69.35², а саме відповідно до п.69.35¹ тимчасово до 1 грудня 2023 року діє мораторій.

1) на проведення перевірок платників єдиного податку першої та другої групи до 1 грудня 2024 року, крім

перевірок, пов'язаних з припиненням підприємницької діяльності або перевірок за зверненням платника.

2) на проведення документальних перевірок платників податків, податкова адреса яких станом на дату початку тимчасової окупації до останнього числа місяця, в якому була завершена тимчасова окупація, а в разі зміни місця знаходження на іншу територію України, до дати проведення реєстрації місця знаходження, крім документальних позапланових перевірок:

- що проводяться виключно з зверненням платників податків;

- що проводяться з підстав визначених у п.78.1.5, 78.1.7, 78.1.8, 78.1.12, 78.1210;

- платників податків, щодо яких отримана інформація про порушення строків повернення валютної виручки за експортними операціями.

3) на проведення фактичних перевірок за місцезнаходженням об'єктів оподаткування, які були розташовані на окупованій території, до дати завершення окупації.

4) на проведення фактичних перевірок об'єктів, розташованих на територіях, де ведуться активні бойові дії до дати завершення бойових дій.

5) на проведення фактичних перевірок за місцезнаходженням об'єктів оподаткування, які розташовуються на території можливих бойових дій, крім платників податків, які здійснюють виробництво або реалізацію підакцизних товарів, гральний бізнес, купівлю (продаж) іноземної валюти, діяльність без державної реєстрації – до дати завершення можливих бойових дій.

П.69.35(а) передбачено, що з 1 грудня 2023 року по 31 грудня 2024 року включно до плану – графіка проведення

документальних планових перевірок на 2023 та 2024 роки можуть бути включені виключно:

1) платники податків, які здійснюють діяльність з виробництва і реалізації підакцизних товарів.

2) проведення азартних ігор (гральний бізнес).

3) платники, які надавали фінансові платіжні послуги.

4) нерезиденти, які відповідають хоча б одному з таких критеріїв:

– рівень зростання податку на додану вартість, на прибуток на 50 відсотків і більше менший ніж рівень зростання доходів;

– декларування нарахованої заробітної плати при відсутності об'єкта оподаткування декларування прибутку чи доходу, звільненого від оподаткування.

5) інші платники податків, які на основі показників за 2021 рік відповідають хоча б одному з таких критеріїв:

– рівень сплати податку на прибуток на 50 і більше відсотків менший, ніж рівень сплати податку у відповідній галузі;

– рівень сплати ПДВ на 50 і більше відсотків менший, ніж рівень у відповідній галузі. Цей критерій поширюється на платників податків, у яких операції з вивезення товарів за межі митної території України становить 25 і більше відсотків, а рівень сплати податку на прибуток не менше 50 відсотків сплати податку на прибуток відповідної галузі;

– дебіторська заборгованість перевищує кредиторську більше ніж в 2 рази;

– загальна сума витрат у податковій декларації про майновий стан і доходи становить 75% і більше річного доходу, за умови, що загальна сума доходу від провадження підприємницької діяльності становить 10 млн.грн. і більше;

– виплата юридичною особою доходів у вигляді заробітної плати в розмірі менше середньої по галузі.

Дані **сплати податку у відповідному регіоні** по галузях податків та **показники зарплати у відповідній галузі за регіоном** публікується на веб-сайті ДПС протягом 10 календарних днів з дня внесення цих змін до ПКУ.

При формуванні плану-графіка документальних планових перевірок на 2024 рік враховуються показники позитивної динаміки:

– рівнів сплати податку на прибуток та ПДВ по відповідній галузі за 9 місяців 2023 року.

Після настання граничних строків для подання річної звітності враховуються показники за 2023р., а по податку на прибуток за попередній, якщо період сплати календарний рік:

– нарахування юридичною особою заробітної плати за 9 місяців, а після настання нарахованого ЄСВ за 2023р., враховуються показники за чотири квартали 2023 року.

Внесення змін до плану-графіку може здійснюватись щомісячно. Оновлений план-графік оприлюднюється на офіційному веб-сайті ДПС не пізніше останнього числа місяця, в якому затверджені зміни.

Перевірка платників відповідно до п.4 та 5 (див.вище) може розпочатися не раніше ніж через 2 місяці після оприлюднення графіку перевірки.

Документальні планові перевірки платників, які здійснювали діяльність у сфері виробництва і реалізації підакцизних товарів, проведення азартних ігор та наданні платіжних фінансових послуг, можуть розпочинатися не раніше ніж через 30 днів за датою оприлюднення графіка.

На зміну п.9.23 встановлено, що мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування та сплати ЄСВ діє до 1 грудня 2023 року.

З 1 грудня 2023 року до припинення або скасування воєнного стану на території України, документальні перевірки проводяться з урахуванням особливостей, встановлених п.69 підрозділу 10, р.ХХ „Перехідні положення”.

Х. Щодо спеціальних правил та спрощень для платників, які зареєстровані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями рф

Урядом прийнято рішення щодо формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, та територій, тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, яке дозволяє повноцінно реалізувати право платників податків підтвердити неможливість вивезення первинних документів та/або їх втрату відповідно до підпункту 69.28 пункту 69 підрозділу 10 розділу ХХ „Перехідні положення” Податкового кодексу України.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2022 року № 1364 встановлено, що перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, та територій, тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, затверджується Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій за формою, встановленою цією постановою, за погодженням з Міністерством оборони на підставі пропозицій відповідних обласних, Київської міської військових адміністрацій.

Зазначений перелік оновлюватиметься Мінреінтеграції не рідше ніж двічі на місяць та міститиме інформацію про дату початку та дату завершення бойових дій (дата виникнення та припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації.

Враховуючи зазначене, починаючи з 25 грудня 2022 року у платників податків з'явилася можливість скористатися спеціальними правилами для підтвердження неможливості вивезення платниками податків первинних документів у зв'язку з їх знаходженням на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, та на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, та/або їх втрату, оскільки, втрата документів, що не пов'язана із зазначеними підставами, не надає права платнику податків/податковому агенту застосовувати положення підпунктом 69.28 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX „Перехідні положення” Податкового кодексу України.

З метою зменшення податкового навантаження на платників податків, які опинилися у скрутному становищі у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, внесено зміни до Податкового кодексу України, якими для платників податків, які зареєстровані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, діють спеціальні правила та спрощення.

Додаток 1

I. Основні показники Державного бюджету на 2024 рік.

1. Доходи державного бюджету 1768451,2 млн.грн.
2. Видатки Державного бюджету 3309047,6 млн.грн.
3. Граничний обсяг дефіциту 1296,5 млн.грн.
4. Граничний обсяг державного боргу 157486,9 млн.грн.

II. Доходи Державного бюджету і розрізі податків і зборів:

1. Загальна сума доходів 1768451,2 млн.грн., в т.ч.
 - податкові надходження 1574793,7 млн.грн.;
 - у % до загальної суми доходів 89%.

2. Податкові надходження	сума	питома вага 100
в т.ч.:	1574793,7	
- непрямі податки	981521,4	63,3
а) податок на додану вартість	788000	50,0
з них:		
- з власних товарів, робіт, послуг	289100 млн.грн	
- із ввезених товарів, робіт, послуг	498910 млн.грн.	
б) акцизний податок	193521,4 млн.грн.	12,3
з них:		
- з власних товарів	98193,4 млн.грн.	
- із ввезених товарів	95328,0 млн.грн.	
в) МИТО:	49205,3	3,2
в т.ч.		
- ввільне	48345,4	
- вивільне	644,8	
- особливі види мита	215,1	

Прямі податки	544066,0	34,5
в т.ч.		
- податок на прибуток	183700,0 млн.	11,7
- податок на доходи		
- фізичних осіб	300318,3	19,1
- рентна плата	57872,9	3,7
- екологічний податок	2174,8	0,2

Додаток 2

Структура доходів обласного бюджету Закарпатської області на 2024 рік

Податкові надходження	Сума (млн.грн.)	Питома вага
в т.ч.:	1239,5	100
1. Податок на доходи фізичних осіб	1123,0	90,6
2. Податок на прибуток	91,1	7,3
3. Рентна плата	18,5	1,5
4. Екологічний податок	6,9	0,6

Додаток 3

Податкова система України та країн ЄС

Україна	Країни ЄС
Загальнодержавні податки	
1.Податок на додану вартість	1.Податок на додану вартість
2.Акцизний податок	2.Акцизний податок
3.Податок на прибуток	3.Корпоративний податок
4.Податок на доходи фізичних осіб	4. Податок на прибуток фізичних осіб
5.Мито	5.Мито
6.Екологічний збір	6.Екологічний збір
7.Рентна плата	7.Рентні платежі
II. Місцеві податки і збори	

Отже, структура податків України гармонізована з країнами ЄС. Однак, є суттєві відмінності у визначенні бази та ставок податків.

Додаток № 4

Діючі ставки податків
станом на 01.01.2024р.

№	Назва податку	Ставка податку
1.	Податок на додану вартість	0%, 7% 14%, 20%
2.	Податок на доходи фізичних осіб у вигляді заробітної плати	18%
3.	Військовий збір	1,5%
4.	Оподаткування дивідендів: - виплачені платниками податку на прибуток - виплачені юридичними особами спрощеної системи оподаткування - інші юридичні особи	5% 9% 18%
5.	Базова ставка податку на прибуток юридичних осіб	18%
5а	Податок на прибуток банків : Базова В 2023 році	25 50
6.	Ставка податку на нерухоме майно (житлова та нежитлова нерухомість)	Мінімальної зарплати до 1,5%
7.	Ставки оподаткування доходів фізичних осіб-підприємців на загальній системі оподаткування та осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність: – податок на чистий дохід – військовий збір	18% 1,5%

8.	<p>Ставки оподаткування доходів підприємців на спрощеній системі оподаткування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I група: фізичні особи підприємці (у межах до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму) - II група платників єдиного податку (у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати) - III група платників єдиного податку (фізичні особи підприємці та юридичні особи) 	<p>302,80</p> <p>1420,00</p> <p>3% або 5% від доходу</p>
9.	<p>Ставки податку для IV групи спрощеної системи оподаткування у відсотках до нормативної грошової оцінки землі не змінилися і становлять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім гірських та поліських зон) - для ріллі, сіножатей і пасовищ у гірських та поліських зонах - для багаторічних насаджень (крім гірських та поліських зон) - для багаторічних насаджень (у гірських та поліських зонах) - для земель водного фонду - для сільгоспугідь в умовах закритого ґрунту 	<p>0,95%</p> <p>0,57%</p> <p>0,57%</p> <p>0,19%</p> <p>2,43%</p> <p>6,33%</p>
10.	Ставки оподаткування доходів від продажу нерухомого майна	0%, 5%, 18%
11.	Ставки оподаткування доходів від продажу рухомого майна	0%, 5%, 18%
12.	Ставки оподаткування спадщини та подарунків	0%, 5%, 18%

13.	Ставки туристичного збору: – Для візного туризму – Для внутрішнього туризму	до 0,5% до 5%
14.	Ставки збору за паркування транспортних засобів	До 0,075% За 1 кв.м. землі на добу
15.	Оподаткування пунктів обміну валюти в залежності від населеного пункту: до 50 тис.жителів (одна мінімальна заробітна плата 7100), а понад 50 тис.жителів три мінімальних зарплати на 01.01.2024р. 21300 (3x7100=21300).	

Додаток 5

2. Плата за землю

Ставки плати за землю із 1 січня 2024р. не змінилися.

Плата за землю сільгосппризначення	Від 0,3 до 1% нормативної грошової оцінки землі
Плата за землю, яка має грошову оцінку	до 3%
Плата за землі загального призначення	до 1%
Плата за лісові землі	до 0,1%
Орендна плата	Не менше плати за землю, визначену в установленому порядку та не більше 12% грошової оцінки
Плата за землі розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів сільськогосподарського призначення, яка не має грошової оцінки	Від 0,3 до 5% від вартості одного га ріллі в цілому по області
Плата за інші землі за межами населених пунктів, які не мають грошової оцінки	До 5% від вартості 1 га ріллі в цілому по області
Плата за лісові в межах або за межами населених пунктів, які не мають грошової оцінки	Не більше 0,1% від нормативної грошової оцінки ріллі по області

Додаток 6

Ставки акцизного податку

I група: спирт етиловий, спиртові дистилляти, алкогольні напої

		Одиниця виміру	На 01.01.2024р.
1	Пиво із солоду	1 л. 100%	59,82
2	Вина звичайні	за 1 л.	0,01
3	Вина ігристі	за 1л	12,23
4	Спирт етиловий та інші спиртові напої, отримані шляхом перегонки	за 1 л. 100 відсотків спирту	133,31
5	Спирт етиловий не денатурований	за 1 л. 100 відсотків спирту	133,31
9	Тільки продукти з вмістом спирту етилового 8,5 один.	За 1 л 100%	177,73

Приклад розрахунку акцизного податку на пиво солодове
міцністю 5° за 1л.

$59,82 \times 5 : 100 = 2$ грн.29 ком.

II група: тютюн і тютюнові вироби

Назва	Одиниця виміру	Ставка специфічні	Ставки адвалерні
1. Тютюнова сировина	1 кг	2836,08 грн.	12%
2. Сигарети з фільтром і без фільтра	1000	2257,4	12%
3. Тютюновмісні вироби для електронного нагрівання	1000	3019,85	12%
4. Рідини, що використані в електронних сигаретах	1 л	10000	–
5. Сигарили		2257,4	12%

Примітка: акцизний податок визначається за двома ставками, але не менше як мінімальне податкове зобов'язання: 3019,85 грн. За 1000 шт.

Наприклад реалізовано 1000000 шт. сигарет з фільтром, вартістю 3 000 000,0 грн. Акцизний податок:

а) за специфічною ставкою:

$$\frac{1\,000\,000 \times 2257,4}{1000} = 2\,257,400$$

б) за адвалерною ставкою:

$$\frac{3\,000\,000 \times 12}{100} = 360\,000 \text{ грн.}$$

Разом 2257,4 тис.грн. + 360 000 = 2 617,400 грн.

Мінімальне податкове зобов'язання:
3 019,85x1 000 000 = 3 019 850 тис.грн.

Отже, до бюджету потрібно сплатити 3 019 850 грн., так як податкове зобов'язання за двома ставками менше 2 617,4 тис.грн.

1000

III група: пальне (основні види)

		Одиниця виміру, л	Ставки, євро згідно Кодексу на01.01.2024р.
1	Бензин моторний	1000	213,5
2	Інші бензини	1000	213,5
3	Інші нафтопродукти	1000	213,5
4	Важкі дистилляти	1000	139,5
5	Скраплений газ	1000	52,0
6	Біодизель	1000	106,0
7	Бутан/ізобутан	1000	52,0
8	Скраплений газ природний	1000	3,67

Тимчасово, на час воєнного стану, біодизель, нафтопродукти, що ввозяться чи виробляються за умовами договору для Міноборони, ЗСУ, тощо оподатковуються за ставкою 0.

IV група

Електроенергія 3,2% з обороту

Угрупа: Моторні транспортні засоби, легкові автомобілі, мотоцикли, мопеди, кузови для транспортних засобів, причепа (основні)

1. Моторні транспортні засоби для перевезення 10 і більше осіб:

З об'ємом двигуна від 2500 куб.см. до 5000 куб.см. і більше:

– нові 0,003 євро за 1 куб.см.

– що використовувались 0,007 євро за 1 куб.см.

– що використовувались понад 5 років, застосовується коефіцієнт 50.

2. Моторні транспортні засоби

для перевезення вантажів

від 0,01 євро до 0,026 в залежності від об'єму та віку.

3. До автомобілів, що використовувались з 5 до 8 років застосовується коефіцієнт – 40, понад 8 років коефіцієнт – 50.

4. Кузови нові 218 євро за 1 шт.

5. Причепа, що використовувались 872 за 1 шт.

6. Мотоцикли, включаючи мопеди

0,062 євро за 1 куб.см.

7. Мотоцикли, мопеди, з електричним двигуном

22 євро за 1 шт.

8. Легкові автомобілі:

- з двигуном внутрішнього згорання до 3000 куб.см. 50 євро за 1 шт.

- з двигуном внутрішнього згорання

понад 3000 куб.см. 100 євро за 1 шт.

- з двигуном (дизель) до 3500 куб.см.
75 євро за 1 шт.
- з двигуном (дизель) понад 3500 куб.см.
150 євро за 1 шт.
- з електричним двигуном (код 8703 1010)
100 євро за 1 шт.
- для автомобілів, оснащених електричними
двигунами (код 8703 1018)
1 євро за 1 кв ємкості

Акцизний податок визначається за формулою:

$S = \text{Ставка базова} \times K_{\text{двигуна}} \times K_{\text{вік}}$

$K_{\text{двигуна}}$ визначається шляхом ділення об'єму циліндра двигуна в куб.см. на 1000 куб.см.

$K_{\text{вік}}$ – автомобілі, що використовувались до 1 року – коефіцієнт 1, понад рік – залежно від кількості років, понад 15 років коефіцієнт дорівнює 15.

(див.розділ III „Акцизний податок цього посібника).”

VI група: Реалізація пива, алкогольних навоїв, тютюнових виробів у роздрібній мережі

Нагадуємо, що сплата акцизного податку від реалізації пива та алкогольних напоїв у роздрібній мережі сплачується до місцевих бюджетів за ставкою 5% на підставі місячних податкових декларацій. Сплата акцизного податку з пального та тютюнових виробів до місцевих бюджетів.

З 1 січня 2024 року вводиться в дію нова форма податкової декларації про майновий стан і доходи.

Звертаємо увагу платників податків – фізичних осіб, що з 01.01.2024 вводиться в дію нова форма податкової декларації про майновий стан і доходи (далі – декларація), у зв'язку із набранням чинності наказу Міністерства фінансів України від 28 серпня 2023 року № 467 «Про затвердження Змін до форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи», зареєстрованого в Мінюсті 18 жовтня 2023 року за № 1817/40873.

Нова форма декларації передбачає виокремлення податкових зобов'язань по податку на доходи фізичних осіб (далі – податок) при визначенні мінімального податкового зобов'язання (далі – МПЗ) фізичними особами – підприємцями (крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування) – власниками, орендарями, користувачами на інших умовах (у тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільсько-господарських угідь. Водночас звертаємо увагу, що сплата податку при визначенні МПЗ фізичними особами – підприємцями (крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування) здійснюється за кодом бюджетної класифікації «11010500 – податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування».

Крім того, змінився порядок розрахунку суми податку на доходи фізичних осіб, що підлягає поверненню з бюджету у зв'язку із використанням права на податкову знижку за витратами, понесеними відповідно до пункту 166.3 статті 166 розділу IV Податкового кодексу України (далі – Кодекс), крім витрат, зазначених у підпункті 166.3.10 пункту 166.3 статті 166 розділу IV Кодексу (додаток Ф3 до декларації).

Важлива інформація

В умовах катастрофічного дефіциту бюджету влада йтиме на непопулярні кроки.

27 грудня 2023 року Уряд затвердив «Національну стратегію доходів» (НСД) до 2030 року, яка визначає напрями податкових та митних реформ в Україні.

Перш за все планується оптимізувати структуру податкових інспекцій відповідно до територіально-адміністративного устрою.

Щодо податків Уряд передбачає таку стратегію:

- Заборона спрощеної системи оподаткування для юридичних осіб. Спочатку передбачається об'єднати третю групу з другою, підвищити ставку до 18 відсотків, а згодом взагалі заборонять юридичними особам перебувати на спрощеній системі оподаткування;
- Для фізичних осіб-підприємців, які перебувають на спрощеній системі оподаткування II-ї та III-ї груп запровадити диверсифіковані ставки від, від 3 до 17 відсотків від доходу залежно від виду діяльності;
- Звуження першої групи спрощеної системи, тобто зменшиться кількість видів діяльності, якими можна буде займатись на спрощеній системі. Замість

фіксованої ставки підприємці будуть сплачувати певний відсоток від доходу;

- Ставки єдиного податку для платників єдиного податку будуть підвищені, а база оподаткування розширена, з тим, щоб переходили на загальну систему оподаткування;

- Всіх «спрошенців» зобов'язують користуватися РРО та вести облік походження товарів;

- Для оподаткування доходів фізичних осіб передбачено введення прогресивної шкали оподаткування;

- Мінімізація пільг з ПДВ відповідно до Директив ЄС;

- Підвищення акцизів на пальне, алкоголь, тютюнові вироби до рівня країн ЄС;

- Запровадження акцизу на солодкі напої (з 2027 року)

- Підвищення ставки оподаткування екологічним податком викидів вуглецю;

- Зміна бази оподаткування податком на майно, перехід сплати податку з оцінки майна (2027-2028 р.)

- Надання місцевим органам влади більше повноважень щодо адміністрування місцевих податків і зборів.

Ухвалення національної стратегії доходів не означає що з 1 січня 2024 року підвищаться податки. Для кожного пункту стратегії потрібно ухвалювати закон.

Планується провести глибоку реформу митного законодавства, імплементувати митний кодекс до ЄС, надати повноважень проводити оперативно-розшукову діяльність, створити спеціальний підрозділ, який буде реагувати на звернення громадян, стандартизацію та уніфікацію митного оформлення та ін.

Тому, радимо слідкувати за законодавчою діяльністю Верховної ради з питань податкового та митного законодавства.

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Ум.друк.арк. 1,50.
Зам. № 12–30. Наклад 400 прим.

Віддруковано ПП "Інватор".
код 22092669
88000, Закарпатська обл, м.Ужгород
вул.Мукачівська Б, 20